

EUROPE DIRECT
Prešov

5
2022

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Eurobarometer: Európania schvaľujú reakciu EÚ na vojnu na Ukrajine

Aktuálne uverejnený bleskový prieskum Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil vo všetkých členských štátoch EÚ, poukazuje na široký konsenzus medzi občanmi EÚ v prospech reakcie EÚ na inváziu Ruska na Ukrajinu.

Väčšina Európanov si myslí, že od začiatku vojny EÚ prejavila solidaritu (79 %) a vo svojej reakcii bola jednotná (63 %) a rýchla (58 %).

Respondenti vo veľkej miere podporujú neochvejnú podporu Ukrajine a jej obyvateľom. Konkrétne viac ako deväť z desiatich respondentov (93 %) súhlasí s poskytovaním humanitárnej pomoci ľuďom zasiahnutým vojnou. S myšlienkou privítať v EÚ ľudí, ktorí utekajú pred vojnou, súhlasí 88 % Európanov. Finančnú podporu poskytovanú Ukrajine schvaľuje 80 %. Celkovo 66 % súhlasí s tým, že „Ukrajina by mala vstúpiť do EÚ, keď bude pripravená“, 71 % sa domnieva, že Ukrajina je súčasťou európskej rodiny, a 89 % s Ukrajincami súcíť.

Veľmi vysoká je aj podpora sankcií uvalených na Rusko po jeho vojenskom útoku na Ukrajinu. Prevažná väčšina Európanov (80 %) schvaľuje hospodárske sankcie voči Rusku. Celkovo 79 % Európanov súhlasí so sankciami voči ruským oligarchom s cieľom spôsobiť jasnú hospodársku a politickú ujmu ruskej politickej elite zodpovednej za inváziu.

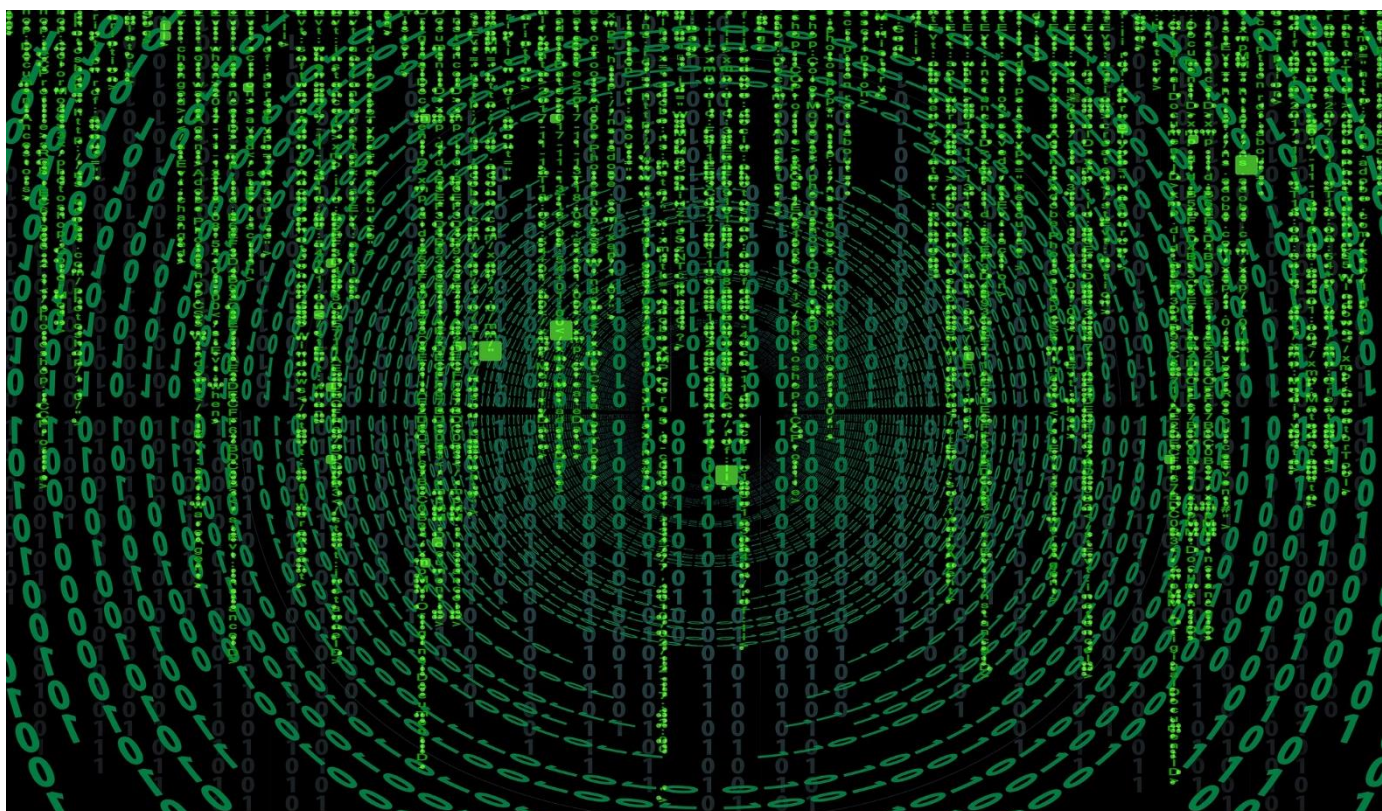
Dve tretiny Európanov (67 %) schvaľujú, že EÚ financuje nákup a dodávky vojenského vybavenia poskytovaného Ukrajine. Okrem toho podľa 75 % respondentov vojna na Ukrajine ukazuje, že „potrebujeme väčšiu vojenskú spoluprácu v rámci EÚ“.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2784

Z prieskumu vyplýva aj široká podpora opatrení EÚ v oblasti energetiky zameraných na odstránenie závislosti od ruských fosílnych palív. Existuje široký konsenzus, pokiaľ ide o naplnenie zásobníkov plynu v EÚ, aby sa zabránilo riziku nedostatku plynu počas budúcej zimy (86 %), pokiaľ ide o to, aby EÚ prijímala opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti budov, dopravy a tovaru (85 %), a pokiaľ ide o skutočnosť, že vojna na Ukrajine zvyšuje naliehavosť investícií do energie z obnoviteľných zdrojov (84 %). Celkovo 90 % Európanov súhlasí s tým, že na európskej úrovni by sa mali prijať opatrenia na obmedzenie vplyvu rastúcich cien energií na spotrebiteľov a podniky. Spomedzi európskych respondentov 86 % uviedlo, že rastúce ceny energií majú výrazný vplyv na ich kúpnu silu.

Nová stratégia EÚ na ochranu a posilnenie postavenia detí v online svete

Komisia prijala novú Európsku stratégiu vytvárania lepšieho internetu pre deti (BIK+) s cieľom zlepšiť digitálne služby primerané veku a zabezpečiť, aby každé dieťa bolo v online prostredí chránené, rešpektované a aby sa jeho postavenie posilnilo.

Za posledných desať rokov sa digitálne technológie a spôsob, akým ich deti používajú, dramaticky zmenili. Väčšina detí používa smartfóny denne a takmer dvakrát viac než pred desiatimi rokmi. Navyše ich začínajú používať v oveľa mladšom veku (pozri EU Kids online 2020).

Moderné zariadenia prinášajú rôzne príležitosti a výhody, ktoré deťom umožňujú komunikovať s ostatnými, učiť sa online či zabávať sa. Tieto prínosy však nie sú bez rizík, napríklad v podobe dezinformácií, kybernetického šikanovania (pozri štúdiu JRC) alebo škodlivého a nezákonného obsahu, pred ktorým treba deti chrániť.

Nová Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti sa zameriava na prístupný, vekovo primeraný a informatívny online obsah a služby, ktoré sú v najlepšom záujme detí.

Margrethe **Vestagerová**, výkonná podpredsedníčka Komisie pre Európu pripravenú na digitálny vek, vyhlásila: „Každé dieťa v Európe si zaslúži, aby sa mohlo realizovať v bezpečnom a posilňujúcom digitálnom prostredí. Novou stratégiou chceme podporiť prístup detí k digitálnym zariadeniam a zručnostiam, najmä detí v zraniteľnom postavení, bojovať proti kybernetickému šikanovaniu a chrániť všetky deti pred škodlivým a nezákonným obsahom online. Je to v súlade s našimi základnými hodnotami a digitálnymi zásadami.“

Dubravka **Šuicová**, podpredsedníčka Komisie pre demokraciu a demografiu, uviedla: „Nová stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti zabezpečí, aby deti mali rovnaké práva v online aj offline prostredí a aby sa na žiadne deti nezabúdalo bez ohľadu na to, odkiaľ pochádzajú, či aké majú ekonomické a osobné zázemie. Všetky deti musia byť v online svete chránené, rešpektované a mať posilnené postavenie. Touto stratégiou stanovujeme aj vysoké bezpečnostné normy a podporujeme posilnenie postavenia detí a ich aktívnu účasť v digitálnom desaťročí na celom svete.“

Komisár pre vnútorný trh T. **Breton** dodal: „Európske digitálne desaťročie ponúka deťom veľké príležitosti, no technológie môžu predstavovať aj riziká. Prostredníctvom novej stratégie vytvárania lepšieho internetu pre deti poskytujeme deťom kompetencie a nástroje na bezpečnú a sebaistú orientáciu v digitálnom svete. Vyzývame priemyselné odvetvie, aby sa pri vytváraní bezpečného a vekovo primeraného digitálneho prostredia pre deti zhostilo svojej úlohy v súlade s pravidlami EÚ.“

Nová Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti je digitálnou zložkou komplexnej stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa, ktorú navrhla Komisia, a odráža digitálnu zásadu „Deti a mladí ľudia by mali byť v online prostredí chránení a ich postavenie by sa malo posilniť.“

Prijatá bola spolu s návrhom novej legislatívy EÚ na ochranu detí pred sexuálnym zneužívaním. Stratégia okrem toho nadväzuje na nedávnu medzníkovú predbežnú politickú dohodu o akte o digitálnych službách, ktorý obsahuje nové záruky na ochranu maloletých a zakazuje online platformám zobrazovať cielenú reklamu pre maloletých založenú na profilovaní.

Tieto otázky sa zdôraznili aj na **Konferencii o budúcnosti Európy**, na ktorej v európskej panelovej diskusii občanov o hodnotách a právach zaznela výzva na zvýšenú ochranu maloletých v online priestore. Podporu jej vyslovilo aj plenárne zasadnutie konferencie a výzva je zahrnutá do návrhu v záverečnej správe konferencie, ktorá bola predložená predsedníčke Európskeho parlamentu, predsedovi Rady a predsedníčke Európskej komisie.

Zásady a piliere stratégie

V novej Európskej stratégii vytvárania lepšieho internetu pre deti sa stanovuje vízia digitálneho desaťročia pre deti a mládež založená na troch kľúčových pilieroch:

Bezpečná digitálna skúsenosť na ochranu detí pred škodlivým a nezákonným obsahom online, správaním a rizikami a na zlepšenie ich pohody prostredníctvom bezpečného digitálneho prostredia primeraného veku.

Posilnenie postavenia v digitálnej oblasti, aby deti získali potrebné **zručnosti a kompetencie** a mohli prijímať informované rozhodnutia a vyjadrovať sa v online prostredí bezpečne a zodpovedne.

Aktívna účasť, rešpektovanie detí tým, že v digitálnom prostredí dostanú slovo a uskutoční sa viac činností vedených deťmi na podporu inovatívnych a tvorivých bezpečných digitálnych skúseností.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2825

REPowerEU: Plán na rýchle zníženie závislosti od ruských fosílnych palív a na urýchlenie zelenej transformácie

Európska komisia predstavila plán REPowerEU, svoju reakciu na ťažkosti a narušenie globálneho trhu s energiou zapríčinené inváziou Ruska na Ukrajinu. Transformácia európskeho energetického systému má dva ciele: ukončenie závislosti EÚ od ruských fosílnych palív, ktoré sa používajú ako hospodárska a politická zbraň a európskych daňovníkov stoja takmer 100 miliárd eur ročne, a riešenie klimateckej krízy.

Ako Únia môže Európa postupne ukončiť svoju závislosť od ruských fosílnych palív rýchlejšie.

85 % Európanov sa domnieva, že EÚ by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruského plynu a ropy, aby podporila Ukrajinu. Opatrenia v pláne REPowerEU môžu podporiť túto ambíciu cez **úspory energie, diverzifikáciu dodávok energie a zrýchlené zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov** s cieľom nahradiť fosílna palivá v domácnostiach, priemysle a pri výrobe elektriny. Zelená transformácia **posilní hospodársky rast, bezpečnosť a opatrenia v oblasti klímy** pre Európu a našich partnerov.

Ústredným prvkom plánu REPowerEU je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF), ktorý podporuje koordinované plánovanie a financovanie cezhraničnej a vnútroštátnej infraštruktúry, ako aj energetické projekty a reformy. Komisia navrhuje vykonať cieľné zmeny nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti s cieľom začleniť osobitné kapitoly REPowerEU do existujúcich plánov obnovy a odolnosti členských štátov a rozšíriť tak veľký počet relevantných reforiem a investícií, ktoré už sú súčasťou plánov obnovy a odolnosti. Podkladom pre tento proces budú odporúčania pre jednotlivé krajiny v cykle európskeho semestra 2022.

Šetrenie energie

Šetrenie energie je najrýchlejším a najlacnejším spôsobom riešenia súčasnej energetickej krízy a skresania účtov. Komisia navrhuje posilniť dlhodobé opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti vrátane **zvýšenia záväzného cieľa v oblasti energetickej efektívnosti z 9 % na 13 %** v rámci balíka „Fit for 55“, t. j. právnych predpisov Európskej zelenej dohody. Šetrenie energie nám teraz pomôže pripraviť sa na potenciálne výzvy budúcej zimy. Komisia z toho dôvodu uverejnila aj oznámenie EÚ o šetrení energiou, v ktorom podrobne opisuje krátkodobé **zmeny správania, ktoré by mohli znížiť dopyt po plyne a rope o 5 %**, a nabáda členské štáty, aby začali cieľné komunikačné kampane zamerané na domácnosti a priemysel. Členské štáty sa takisto nabádajú, aby **využívali fiškálne opatrenia na podporu úspor energie**, ako sú znížené sadzby DPH na energeticky účinné vykurovacie systémy, spotrebiče a výrobky či izoláciu budov. Komisia takisto stanovuje **krízové opatrenia** pre prípad vážneho prerušenia dodávok, vydá usmernenia týkajúce sa kritérií prioritizácie odberateľov a pomôže s prípravou koordinovaného plánu EÚ na utlmenie dopytu.

Novovytvorená energetická platforma EÚ umožní dobrovoľné spoločné nákupy plynu, LNG a vodíka združovaním dopytu, optimalizáciou využívania infraštruktúry a koordináciou dosahu na dodávateľov. Pomáhať jej budú regionálne pracovné skupiny. S ambíciou nadviazať na úspech spoločného programu nákupu vakcín Komisia ako ďalší krok zväží vytvorenie **„mechanizmu spoločného nákupu“**, v ktorom bude rokovať o nákupe plynu a uzatvárať zmluvy na jeho dodávky v mene zúčastnených členských štátov. Komisia zväží aj legislatívne opatrenia, ktorými by sa zaviedla povinnosť členských štátov časom diverzifikovať dodávky plynu. Platforma takisto umožní spoločný nákup vodíka z obnoviteľných zdrojov.

Aktuálne prijatá **vonkajšia energetická stratégia EÚ** uľahčí energetickú diverzifikáciu a vytvorí dlhodobé partnerstvá s dodávateľmi vrátane spolupráce v oblasti vodíka alebo iných zelených technológií. V súlade s iniciatívou Global Gateway je prioritou stratégie záväzkov EÚ týkajúci sa **globálnej zelenej a spravodlivej energetickej transformácie**, zvyšovanie úspor energie a energetickej efektívnosti s cieľom znížiť tlak na ceny, podpora rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a vodíka a zintenzívnenie diplomacie v oblasti energetiky. V Stredozemnom a Severnom mori sa vybudujú hlavné vodíkové koridory. Vzhľadom na agresiu Ruska bude EÚ **podporovať Ukrajinu, Moldavsko, partnerov zo západného Balkánu a krajiny Východného partnerstva, ako aj našich najzraniteľnejších partnerov**. S Ukrajinou budeme naďalej spolupracovať s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok a fungujúci energetický sektor a zároveň pripraviť pôdu pre budúci obchod s elektrinou a vodíkom z obnoviteľných zdrojov, ako aj obnoviť energetický systém v rámci iniciatívy **REPowerUkraine**.

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_3131

Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2022: desať rokov monitorovania účinnosti justičných systémov

Európska komisia uverejnila desiate vydanie porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície (rok 2022). Tento etablovaný výročný prehľad poskytuje porovnávacie údaje o efektívnosti, kvalite a nezávislosti justičných systémov v členských štátoch. Tohtoročný porovnávací prehľad po prvýkrát zahŕňa aj údaje o účinkoch pandémie COVID-19 na efektívnosť justičných systémov, ako aj o dostupnosti spravodlivosti pre osoby so zdravotným postihnutím, a viac sa venuje podnikateľskému hľadisku.

Podpredsedníčka pre hodnoty a transparentnosť Věra Jourová v tejto súvislosti uviedla: „Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície poskytuje cenné poznatky o našich justičných systémoch a pomáha nám zamerať sa na to najdôležitejšie: zaistenie ochrany právneho štátu v celej Európskej únii. V porovnaní s minulým rokom vníma verejnosť nezávislosť súdnictva približne v polovici členských štátov ako horšiu, a to je znepokojivé. Znamená to, že sa všetci musíme pričiniť o to, aby sme dôveru verejnosti v súdny systém obnovili.“

Didier Reynders (eurokomisár pre spravodlivosť) dodal: „*Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície vychádza už po desiaty raz a stal sa z neho nesmierne hodnotný analytický nástroj pre európske justičné spoločenstvo. Za posledné desaťročie sme boli svedkami toho, ako sa menil z prehľadu základných ukazovateľov na komplexný súbor veľmi kvalitných informácií. Pomáha nám identifikovať príležitosti na zlepšenie našich justičných systémov a odstraňovať riziká, ktorým sú vystavené. Objektívne a kvalitné údaje sú neodmysliteľným východiskom nášho úsilia o presadzovanie zásad právneho štátu a nezávislosti súdnictva.*“

Hlavné zistenia porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície z roku 2022

Priestor na zlepšenie digitalizácie justičných systémov:

Pokrok justičných orgánov v digitálnej transformácii sa zhodnotil už v minuloročnom vydaní prehľadu, a v porovnávacom prehľade z roku 2022 sa zohľadňujú aj účinky pandémie COVID-19. Viaceré členské štáty prijali nové opatrenia na zabezpečenie normálneho fungovania súdov, ktorými sa zároveň zaručoval nepretržitý a jednoduchý prístup k spravodlivosti pre všetkých. Zo zistení vydania z roku 2022 však vyplýva, že je potrebné, aby členské štáty urýchlili modernizačné reformy v tejto oblasti, keďže v niektorých členských štátoch sú v tomto smere stále značné nedostatky.

Nerovnaká dostupnosť spravodlivosti pre osoby so zdravotným postihnutím:

Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2022 po prvýkrát obsahuje údaje o mechanizmoch zavedených na pomoc osobám so zdravotným postihnutím, aby mali rovnaký prístup k spravodlivosti ako ostatní. Hoci všetky členské štáty majú zavedené aspoň určité opatrenia (napríklad procesné úpravy), len polovica členských štátov ponúka na požiadanie aj osobitné formáty, ako je Braillovo písmo alebo posunková reč. Aj naďalej je problematické vnímanie nezávislosti súdnictva: od roku 2016 sa jej vnímanie širokou verejnosťou zlepšilo v 17 členských štátoch. Oproti minulému roku sa však vnímanie nezávislosti súdnictva verejnosťou v 14 členských štátoch zhoršilo. V niekoľkých členských štátoch je nezávislosť súdnictva naďalej vnímaná ako veľmi slabá.

Zavedené záruky na posilnenie dôvery

investorov: Pokiaľ ide o prístup k spravodlivosti a jeho vplyv na dôveru investorov, podnikateľské prostredie a fungovanie jednotného trhu, porovnávací prehľad z roku 2022 zaradil aj údaje o administratívnej efektívnosti, právnych zárukách vo vzťahu k správnym rozhodnutiam a dôvere v ochranu investícií. Zo zistení vyplýva, že takmer všetky členské štáty majú zavedené opatrenia, na základe ktorých dostanú spoločnosti finančnú kompenzáciu za straty spôsobené rozhodnutiami v správnych konaniach alebo nečinnosťou, a sudy môžu na požiadanie výkon rozhodnutí v správnych konaniach pozastaviť.

Ďalšie kroky

Informácie uvedené v porovnávacom prehľade EÚ v oblasti justície sú nápomocné pri monitorovaní v rámci Európskeho mechanizmu právneho štátu a poslúžia ako podklad pri vypracúvaní výročnej správy Komisie o právnom štáte v roku 2022. Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície vydaný v roku 2022 sa rozšíril, aby vyhovел potrebe dodatočných porovnávacích informácií (ako je nový údaj o národných bezpečnostných kontrolách sudcov) identifikovaných počas prípravy Správy o právnom štáte 2021. Údaje z porovnávacieho prehľadu sa používajú aj pri monitorovaní národných plánov podpory obnovy a odolnosti.

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

17. novembra 6600/1, 080 01

Prešov, č.m. 93

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

EUROPE DIRECT
Prešov

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

facebook.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

